

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B****KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/624,**

8. veebruar 2019,

milles käsitletakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625 erieeskirju liha tootmise suhtes tehtava ametliku kontrolli ning elusate kahepoolmeliste karploomade tootmis- ja ülekandealade kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 131, 17.5.2019, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1422, 26. aprill 2021	L 307	1	1.9.2021
► <u>M2</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/2258, 9. september 2022	L 299	5	18.11.2022
► <u>M3</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2025/687, 30. jaanuar 2025	L 687	1	7.4.2025

Parandatud:

► **C1** Parandus, ELT L 211, 3.7.2020, lk 22 (2019/624)

▼B**KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/624,****8. veebruar 2019,**

milles käsitletakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625 erieeskirju liha tootmise suhtes tehtava ametliku kontrolli ning elusate kahepoolmeliste karploomade tootmis- ja ülekandealade kohta

(EMPs kohaldatav tekst)*Artikkel 1***Reguleerimisese ja kohaldamisala**

Käesolevas määruses sätestatakse erieeskirjad loomsetele saadustele tehtavate määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikes 1 osutatud ametlike kontrollide kohta.

Need erieeskirjad hõlmavad järgmist:

- a) kriteeriumid ja tingimused, millega määratakse kindlaks,
- i) millal võib teatavates tapamajades teha tapaeelset kontrolli veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all või vastutusel;
 - ii) millal võib tapaeelset kontrolli teha väljaspool tapamaja, kui tegemist on hädatapmisega;
 - iii) millal võib tapaeelset kontrolli teha päritoluettevõttes;
 - iv) millised tagatised peavad olema kasutusele võetud veterinaarjärelevalve ametniku vastutusel oleva tapajärgse kontrolli ja auditeerimise puhul, millele on osutatud määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktides c ja d;

▼M2

- v) kammkarplaste (*Pectinidae*), meritigude ja okasnahksete tootmis- ja ülekandealade liigitamisega seotud erandid määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikest 6;

▼B

- vi) millisel juhul pädevate asutuste poolt sel eesmärgil määratud ja asjakohase väljaõppe saanud töötajad võivad lihalõikusettevõtetes ametlikku kontrolli teha;
- b) konkreetsete erandite kehtestamine tundra-põhjapõdra (*Rangifer tarandus tarandus*), rabapüü (*Lagopus lagopus*) ja lumepüü (*Lagopus mutus*) suhtes, et võimaldada pikaajaliste kohalike ja traditsiooniliste kommete ja tavade jätkamist;
- c) konkreetsete miinimumnõuete, sealhulgas koolitusnõuete kehtestamine veterinaarjärelevalve ametnikule, veterinaarjärelevalve ametniku abile ja pädevate asutuste määratud töötajatele, tagamaks et nad täidaksid määruse (EL) 2017/625 artiklis 18 sätestatud ülesandeid nõuetekohaselt;
- d) asjakohaste minimaalsete koolitusnõuete kehtestamine tapamajade töötajatele, kes aitavad täita määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikes 3 kirjeldatud ülesandeid.

▼B*Artikkel 2***Mõisted**

Käesolevas määruuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tapamaja“ – tapamaja, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.16;
- 2) „päritoluettevõtte“ – ettevõtte, kus loomi viimati peeti. Kui tegemist on poolkodustatud hirvlastega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 ⁽¹⁾ I lisa punkti 2 alapunkti q tähenduses, hõlmab see kohti, kuhu loomad on tapmiseks valimiseks kokku aetud;
- 3) „tootmisala“ – tootmisala, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.5;
- 4) „ülekandeala“ – ülekandeala, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.6;
- 5) „pädevate asutuste määratud töötajad“ – muu isik kui veterinaarjärelevalve ametniku abi ja veterinaarjärelevalve ametnik, kes on käesoleva määruse kohaselt pädev tegutsema neis ülesannetes lihalõikusettevõtetes ja kelle pädevad asutused on määranud konkreetseid tegevusi täide viima;
- 6) „riskianalüüs“ – riskianalüüs, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 ⁽²⁾ artikli 3 punktis 10;
- 7) „lihalõikusettevõtte“ – lihalõikusettevõtte, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.17;
- 8) „kodulinnud“ – kodulinnud, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.3;
- 9) „jāneselised“ – jāneselised, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.4;
- 10) „toidukäitleja“ – toidukäitleja, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 3;
- 11) „kodukabiloomad“ – kodukabiloomad, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.2;
- 12) „liha“ – liha, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.1;
- 13) „tehistingimustes peetavad ulukid“ – tehistingimustes peetavad ulukid, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.6;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

▼B

- 14) „lõpptarbija“ – lõpptarbija, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 18;
- 15) „jaemüük“ – jaemüük, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 7;
- 16) „ettevõte“ – ettevõte, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punktis c;
- 17) „väikese tootmisvõimsusega tapamaja“ – pädevate asutuste poolt riskianalüüsi põhjal määratud tapamaja, kus tapmine toimub ainult osa tööpäeva jooksul või kogu tööpäeva jooksul, aga mitte igal tööpäeval nädalas;
- 18) „väikese tootmisvõimsusega ulukikäitlusettevõte“ – pädevate asutuste poolt riskianalüüsi põhjal määratud ulukikäitlusettevõte, kus ulukite käitlemine toimub ainult osa tööpäeva jooksul või kogu tööpäeva jooksul, aga mitte igal tööpäeval nädalas;
- 19) „loomühik“ – loomühik, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 17 punktis 6;
- 20) „väikeulukid“ – väikeulukid, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.7;
- 21) „ulukikäitlusettevõte“ – ulukite käsitsemisettevõte, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.18;
- 22) „väljastuskeskus“ – väljastuskeskus, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.7;
- 23) „kahepoolmelised karploomad“ – kahepoolmelised karploomad, nagu need on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.1;
- 24) „töötlemine“ – töötlemine, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punktis m;
- 25) „sisikond“ – sisikond, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 1.12;
- 26) „esmatootmine“ – esmatootmine, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 17;
- 27) „piimatootmisettevõte“ – piimatootmisettevõte, nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 4.2.

Artikkel 3

Kriteeriumid ja tingimused, mille põhjal määratakse kindlaks, millal võib teatavates tapamajades tapaeelset kontrolli teha veterinaarjärelevalve ametniku abi

1. Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktist a võib muude liikide kui kodulindude ja jäneseliste tapaeelset kontrolli teha veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all veterinaarjärelevalve ametniku abi, eeldusel et tapamajas rakendatavad menetlused vastavad järgmistele kriteeriumidele ja tingimustele:

▼B

- a) tapaeelse kontrolli raames täidetavad ülesanded on üksnes praktilist laadi ja puudutavad ainult üht või mitut järgmist aspekti:
 - i) selle kontrollimine, kas toidukäitleja täidab toiduahelat käsitleva teabe ja loomade andmete kontrolliga seotud nõudeid;
 - ii) selliste loomade eelvalik, kellel esineb kõrvalekaldeid inimeste ja loomade tervise ning loomade heaolu nõuete seisukohast;
- b) kontrolli tegev veterinaarjärelevalve ametniku abi teavitab veterinaarjärelevalve ametnikku niipea, kui täheldatakse või kahtlustatakse võimalikke kõrvalekaldeid, ja viimane teeb seejärel isiklikult tapaeelse kontrolli, ning
- c) veterinaarjärelevalve ametnik kontrollib korrapäraselt, kas veterinaarjärelevalve ametniku abi täidab oma ülesandeid nõuetekohaselt.

2. Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktist a võib kõigi liikide tapaeelset kontrolli tapamajas teha veterinaarjärelevalve ametniku vastutusel veterinaarjärelevalve ametniku abi, eeldusel et täidetud on järgmised kriteeriumid ja tingimused:

- a) veterinaarjärelevalve ametnik on kooskõlas artikliga 5 juba teinud ühe tapaeelse kontrolli päritoluettevõttes;
- b) kontrolli tegev veterinaarjärelevalve ametniku abi teavitab veterinaarjärelevalve ametnikku niipea, kui täheldatakse või kahtlustatakse võimalikke kõrvalekaldeid, ja viimane teeb seejärel isiklikult tapaeelse kontrolli, ning
- c) veterinaarjärelevalve ametnik kontrollib korrapäraselt, kas veterinaarjärelevalve ametniku abi täidab oma ülesandeid nõuetekohaselt.

▼M3

3. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud erandeid ei kohaldata

- a) loomade suhtes, kes kuuluvad hädatapmisele, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa I jao VI peatükis;
- b) loomade suhtes, kellel kahtlustatakse inimeste tervist kahjustavat haigust või seisundit;
- c) veiste suhtes, kes on pärit ettevõtetest, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 ⁽³⁾ artikli 4 punktis 27 ning millele ei ole antud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. Tuberculosis*) põhjustatud nakkusest vaba staatust, nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2020/689 ⁽⁴⁾ IV lisa II osa 1. peatüki 1. ja 2. jaos;

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj>).

⁽⁴⁾ Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/689, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud ja esilekerkivate taudide seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega (ELT L 174, 3.6.2020, lk 211, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/689/oj).

▼ **M3**

- d) veiste, lammaste ja kitsede suhtes, kes on pärit ettevõtetest, nagu need on määratletud määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punktis 27 ning millele ei ole antud ilma vaktsineerimiseta *Brucella abortus*^e, *B. melitensis*^e ja *B. suis*ⁱ nakkusest vaba staatust, nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2020/689** IV lisa I osa 1. peatüki 1. ja 2. jaos;
- e) loomade suhtes, kes on pärit määruse (EL) 2016/429 artikli 126 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud piirangutsoonist ning kelle suhtes kohaldatakse kõnealuses tsoonis piiranguid;
- f) loomade suhtes, keda kontrollitakse rangemalt esilekerkivate või Maailma Loomatervise Organisatsiooni loetellu kantud konkreetsete taudide leviku tõttu.

▼ **B***Artikkel 4*

Kriteeriumid ja tingimused, mille põhjal määratakse kindlaks, millal võib tapaeelset kontrolli teha väljaspool tapamaja, kui tegemist on hädatapmisega

Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktist a võib veterinaarjärelevalve ametnik teha väljaspool tapamaja tapaeelset kontrolli hädatapmise korral üksnes kodukabiloomade puhul ja tingimusel, et täidetud on määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa I jao VI peatüki punktides 1, 2 ja 6 sätestatud hädatapmise nõuded.

Tapakõlblike loomade jaoks tuleb anda välja komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/628 ⁽⁵⁾ V lisas sätestatud näidise kohane veterinaarsertifikaat. Veterinaarsertifikaat peab olema tapamajja saadetavate loomadega kaasas või eelnevalt ükskõik millises vormingus sinna saadetud. Veterinaarsertifikaadis peavad olema kajastatud kõik järgneva lihakontrolli seisukohalt olulised tähelepanekud.

Artikkel 5

Üldised kriteeriumid ja tingimused, millega nähakse ette, millal võib teha tapaeelset kontrolli päritoluettevõttes

1. Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktidest a ja b võib pädev asutus lubada tapaloomade tapaeelse kontrolli tegemist päritoluettevõttes kooskõlas lõikes 2 ja artiklis 6 sätestatud kriteeriumide ja tingimustega.
2. Kõigi liikide suhtes tuleb kohaldada järgmisi kriteeriume ja tingimusi:
 - a) päritoluettevõttes tuleb kontrollida andmeid ja dokumente, sh toiduahelat käsitlevat teavet;
 - b) toidukäitleja peab vajaduse korral hõlbustama loomade individuaalset kontrollimist;

⁽⁵⁾ Komisjoni 8. aprilli 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/628, milles käsitletakse teatavate loomade ja kaupade ametlike sertifikaatide näidiseid ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2074/2005 ja rakendusmäärust (EL) 2016/759 sertifikaatide näidiste osas (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 101).

▼B

c) tapaeelne kontroll päritoluettevõttes peab hõlmama loomade füüsilist kontrolli, et teha kindlaks, kas

i) neil on taud või seisund, mis võib nakatada loomi või inimesi nende liha käitlemise või söömise kaudu, või kas nad käituvad üksikult või kollektiivselt viisil, mis viitab sellise taudi võimalikule esinemisele;

ii) neil esinevad üldised käitumishäired, tauditunnused või muud kõrvalekalded, mis võivad muuta nende liha inimtoiduks kõlbmatuks;

iii) on tõendeid või põhjuseid kahtlustada, et loomades võib leiduda keemilisi jääkaineid määral, mis ületab liidu õigusaktides kehtestatud tasemeid, või keelatud ainete jääke;

iv) neil esineb loomade heaoluga seotud probleemide tunnuseid, sh ülemäärast mustust;

v) nad on transpordikõlblikud;

d) punktides a, b ja c osutatud kontrolli ning tapaeelse kontrolli päritoluettevõttes peab tegema veterinaarjärelevalve ametnik;

e) tapakõlblikud loomad tuleb nõuetekohaselt identifitseerida ja muudest loomadest eraldada ning saata tapamajja otse päritoluettevõttest;

f) tapakõlblike loomade jaoks tuleb anda välja komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/628 IV lisa I osas sätestatud veterinaarsertifikaat. Veterinaarsertifikaat peab olema tapamajja saadetavate loomadega kaasas või eelnevalt üksikõik millises vormingus sinna saadetud. Veterinaarsertifikaadis peavad olema kajastatud kõik järgneva lihakontrolli seisukohalt olulised tähelepanekud.

3. Tapamajas tehakse kooskõlas määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktidega a ja b ning käesoleva määruse artikliga 3 järgmised täiendavad kontrollid:

a) korrapärane kontroll selle üle, kas toidukäitleja täidab oma kohustust tagada loomade nõuetekohane identifitseerimine;

b) korrapärane kontroll selle üle, kas transpordi ajal ja tapamajja saabumisel on loomade heaolu käsitlevad eeskirjad täidetud ja kas esineb mis tahes märke seisundist, mis võiks kahjustada inimeste või loomade tervist.

4. Kui loomi ei tapeta kolme päeva jooksul või artikli 6 lõikes 5 osutatud juhul 28 päeva jooksul alates lõike 2 punktis f osutatud veterinaarsertifikaadi väljaandmise kuupäevast

a) ja kui loomi ei ole päritoluettevõttest tapamajja saadetud, tehakse täiendav tapaeelne kontroll ja antakse välja uus veterinaarsertifikaat;

▼B

- b) kui loomad on juba tapamajas või sinna teel, võib tapmist lubada niipea, kui viivituse põhjust on hinnatud, eeldusel et loomad läbivad täiendava tapaeelse kontrolli kooskõlas komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/627 ⁽⁶⁾ artikliga 11.

▼M3*Artikkel 6*

Liigispetsiifilised kriteeriumid ja tingimused, millega nähakse ette, millal võib teha tapaeelset kontrolli päritoluettevõttes

1. Kodulindude, tehistingimustes peetavate ulukite, koduveiste, -lammaste, kitsede ja -sigade ning kodukabjaliste puhul kohaldavad pädevad asutused asjaomastel juhtudel konkreetseid kriteeriume ja tingimusi, mis on sätestatud käesolevas artiklis.

2. Rasvamaksa tootmiseks kasvatatud kodulindude ja päritoluettevõttes tapetud, siseelunditest viivitusega puhastatud kodulindude puhul peab tapamajja või lihalõikusettevõttesse saadetavate siseelunditest puhastamata rümpadega olema käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktis f osutatud sertifikaadi asemel kaasas või eelnevalt ükskõik millises vormingus sinna saadetud loomatervise sertifikaat, mis on täidetud vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2020/2235 ⁽⁷⁾ IV lisa 2. peatükis sätestatud loomatervise sertifikaadi näidisele.

3. Koduveiste, -lammaste, -kitsede ja -sigade, kodukabjaliste ning tehistingimustes peetavate ulukite puhul, kes on tapetud päritoluettevõttes kooskõlas määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa I jao VIa peatüki või III jao punktiga 3, peab tapamajja saadetavate rümpadega või tehistingimustes peetavate ulukite puhul tapamajja või ulukikäitlusettevõttesse saadetavate rümpadega olema käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktis f osutatud sertifikaadi asemel kaasas või eelnevalt ükskõik millises vormingus sinna saadetud loomatervise sertifikaat, mis on täidetud vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2020/2235 IV lisa 3. peatükis sätestatud loomatervise sertifikaadi näidisele.

4. Tehistingimustes peetavate ulukite puhul, kes on tapetud päritoluettevõttes kooskõlas määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa III jao punkti 3 alapunktiga a,

⁽⁶⁾ Komisjoni 15. märtsi 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/627, milles sätestatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625 ühtne praktiline kord inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametliku kontrolli tegemiseks ja millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 2074/2005 ametlike kontrollide osas (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 51).

⁽⁷⁾ Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/2235, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) 2016/429 ja (EL) 2017/625 rakenduseeskirjad seoses loomatervise sertifikaatide näidiste, ametlike sertifikaatide näidiste ja loomatervise/ametlike sertifikaatide näidistega teatavate looma- ja kaubakategooriate saadetiste liitu toomiseks ja liidusiseseks liikumiseks, selliste sertifikaatidega seotud ametliku sertifitseerimisega ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 599/2004, rakendusmäärused (EL) nr 636/2014 ja (EL) 2019/628, direktiiv 98/68/EÜ ning otsused 2000/572/EÜ, 2003/779/EÜ ja 2007/240/EÜ (ELT L 442, 30.12.2020, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_imp/2020/2235/oj).

▼M3

a) peab tapamajja või ulukikäitlusettevõttesse saadetavate rümpadega olema käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktis f osutatud sertifikaadi asemel kaasas või eelnevalt ükskõik millises vormingus sinna saadetud loomatervise sertifikaat, mis on täidetud vastavalt rakendusmääruse (EL) 2020/2235 IV lisa 4. peatükis sätestatud loomatervise sertifikaadi näidisele;

b) peab veterinaarjärelevalve ametnik korrapäraselt kontrollima, et isikud, kes loomi tapavad ja veretustavad, täidavad oma tööülesandeid nõuetekohaselt.

5. Erandina artikli 5 lõikest 4 võivad liikmesriigid lubada tehistingimustes peetavate ulukite tapmist kuni 28 päeva pärast artikli 5 lõike 2 punktis f osutatud sertifikaadi väljaandmise kuupäeva, kui

a) tootja tarnib tehistingimustes peetavate ulukite liha üksnes väikestest kogustes otse lõpptarbijale või kohalikesse jaemüügiettevõtetesse, kes tarnivad seda otse lõpptarbijale, ning

b) aastas ei tapeta ühe päritoluettevõtte kohta rohkem kui 50 looma.

▼B*Artikkel 7*

Kriteeriumid ja tingimused veterinaarjärelevalve ametniku vastutusel oleva tapajärgse kontrolli kohta, millele on osutatud määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktis c

1. ►C1 Kui käesoleva määruse II lisa II peatüki nõuded on täidetud, võib määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktis c osutatud tapajärgset kontrolli teha veterinaarjärelevalve ametniku vastutusel veterinaarjärelevalve ametniku abi, eeldusel et täidetud on järgmised kriteeriumid ja tingimused: ◀

a) tapmine või ulukite käitlemine toimub väikese tootmisvõimsusega tapamajas või ulukikäitlusettevõttes, kus tapetakse või käideldakse

i) vähem kui 1 000 loomühikut aastas või

ii) vähem kui 150 000 kodulindu, jäneselist või väikeulukit aastas;

b) pädev asutus võib tõsta punktiga a ette nähtud künniseid, kui tagatud on erandi kohaldamine kõige väiksemates tapamajades ja ulukikäitlusettevõtetes, mis vastavad väikese tootmisvõimsusega tapamaja või ulukikäitlusettevõtte määratlusele, ning eeldusel et kõnealuste ettevõtete ühine aastatoodang ei ületa 5 % liikmesriigis toodetud värskest lihast

i) asjaomaste liikide puhul;

ii) kõigi kabiloomade puhul kokku;

▼B

iii) kõigi kodulindude puhul kokku või

iv) kõigi lindude ja jäneseliste puhul kokku;

Sellisel juhul teatavad pädevad asutused kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/1535 ⁽⁸⁾ sätestatud menetlusega sellest erandist ja seda põhjendavatest tõenditest;

c) asjaomasel ettevõttel on piisavalt võimalusi hoida kõrvalekalletega liha muust lihast eraldi seni, kuni veterinaarjärelevalve ametnik saab kõrvalekalletega liha isiklikult kontrollida;

d) veterinaarjärelevalve ametnik viibib ettevõttes vähemalt üks kord päevas, sh korrapäraselt tapmise ajal;

e) pädev asutus on kehtestanud kõnealustes ettevõtetes veterinaarjärelevalve ametniku abide tegevuse korrapärase hindamise korra, mis hõlmab järgmist:

i) iseseisva tegutsemise jälgimine;

ii) kontrollitulemusi käsitlevate dokumentide kontrollimine ja võrdlemine vastavate rümpadega;

iii) rümpade kontroll laos;

f) pädev asutus on teinud riskianalüüsi, võttes vähemalt arvesse järgmisi elemente:

i) tunnis või päevas tapetud või käideldud loomade arv;

ii) tapetud või käideldud loomade liik ja klass;

iii) ettevõtte tootlikkus;

iv) tapmis- või töötlemisjõudlus minevikus;

v) mis tahes muu toiduahelas tapaloomade toiduohutuse tagamiseks võetud täiendava meetme tulemuslikkus;

vi) ohuanalüüsil ja kriitilistel kontrollpunktidel (HACCP) põhinevate menetluste tulemuslikkus;

vii) auditeerimisdokumendid;

viii) pädeva asutuse dokumendid varem toimunud tapaelsete ja tapajärgsete kontrollide kohta.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

▼B

2. Lõike 1 punkti a alapunkti i kohaldamisel kasutatakse määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 17 lõikes 6 sätestatud võrdusmäärasid. Lammaste ja kitsede ning väikeste (eluskaaluga < 100 kg) sugukonna *Cervidae* loomade puhul kasutatakse 0,05 loomühiku võrdusmäära ja suurte ulukite puhul 0,2 loomühiku võrdusmäära.

▼M3*Artikkel 8***Tapajärgse kontrolli tegemine veterinaarjärelevalve ametniku poolt**

Veterinaarjärelevalve ametnik peab tapajärgset kontrolli tegema järgmistel juhtudel:

- a) loomade suhtes, kes kuuluvad hädatapmisele, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa I jao VI peatükis;
- b) loomade suhtes, kellel kahtlustatakse inimeste tervist kahjustavat haigust või seisundit;
- c) veiste suhtes, kes on pärit ettevõtetest, nagu need on määratletud määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punktis 27 ning millele ei ole antud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. Tuberculosis*) põhjustatud nakkusest vaba staatust, nagu on sätestatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 IV lisa II osa 1. peatüki 1. ja 2. jaos;
- d) veiste, lammaste ja kitsede suhtes, kes on pärit ettevõtetest, nagu need on määratletud määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punktis 27 ning millele ei ole antud ilma vaksineerimiseta *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkusest vaba staatust, nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2020/689 IV lisa I osa 1. peatüki 1. ja 2. jaos;
- e) loomade suhtes, kes on pärit määruse (EL) 2016/429 artikli 126 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud piirangutsoonist ning kelle suhtes kohaldatakse kõnealuses tsoonis piiranguid;
- f) kui esilekerkivate või Maailma Loomatervise Organisatsiooni loetellu kantud konkreetsete taudide leviku arvessevõtmiseks on vaja rangemat kontrolli;
- g) komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/627 artikli 13 kohaselt tapajärgse kontrolli aega käsitlevate erandite korral.

▼B*Artikkel 9***Kriteeriumid ja tingimused tapamajades ja ulukikäitlustettevõtetes toimuvaks auditeerimiseks**

Veterinaarjärelevalve ametniku abid võivad teha määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punkti d alapunktis iii osutatud auditeerimist tapamajades ja ulukikäitlustettevõtetes veterinaarjärelevalve ametniku vastutusel ainult seoses häid tavasid ja HACCP-süsteemil põhinevaid menetlusi käsitleva teabe kogumisega ning vastavalt käesoleva määruse II lisa II peatüki nõuetele.

▼B*Artikkel 10***Kriteeriumid ja tingimused lihalõikuseettevõtetes toimuvaks ametlikuks kontrolliks, sh auditeerimiseks**

Lihalõikuseettevõtetes toimuvat ametlikku kontrolli (sh auditeerimine), millele on osutatud artikli 18 lõike 2 punktis d, võivad erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punkti d nõuetest teha ka muud pädevate asutuste määratud töötajad, eeldusel et pädevad asutused kontrollivad korrapäraselt nende töötajate tööd. Kõnealune tegevus toimub kooskõlas käesoleva määruse II lisa III peatüki nõuetega.

▼M2*Artikkel 11***Määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 6 kohaselt liigitamata tootmisaladel kogutud kammkarplaste (*Pectinidae*) ning muul kui filtrimisel põhineva toitumisviisiga meritigude ja okasnahksete ametlik kontroll**

Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikest 6 ei ole kammkarplaste (*Pectinidae*) ning muul kui filtrimisel põhineva toitumisviisiga meritigude ja okasnahksete kogumisel vaja tootmis- ja ülekandealasad liigitada, kui pädevad asutused teevad kalaoksjonitel, väljastuskeskustes ja töötlemisettevõtetes selliste loomade ametlikku kontrolli.

Sellise ametliku kontrolli käigus kontrollitakse vastavust:

- a) määruse (EÜ) nr 853/2004 III lisa VII jao V peatüki kohastele elusate kahepoolmeliste karploomade tervisestandarditele;
- b) kõnealuse jao IX peatükis sätestatud erinõuetele, mida kohaldatakse väljaspool liigitatud tootmispiirkondi kogutud kammkarplaste (*Pectinidae*) ning muul kui filtrimisel põhineva toitumisviisiga meritigude ja okasnahksete suhtes.

▼B*Artikkel 12***Konkreetsed erandid seoses tundra-põhjapõdra (*Rangifer tarandus tarandus*), rabapüü (*Lagopus lagopus*) ja lumepüüga (*Lagopus mutus*), nagu on ette nähtud määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 7 punktis h**

1. Kooskõlas määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 7 punktiga h võivad Rootsi ja Soome teha käesoleva määruse I lisas loetletud kõnealuste liikmesriikide alade suhtes järgmisi konkreetseid erandeid esimesena nimetatud määruse artiklis 18 sätestatud ametliku kontrolli nõuetest tundra-põhjapõdra (*Rangifer tarandus tarandus*), rabapüü (*Lagopus lagopus*) ja lumepüü (*Lagopus mutus*) puhul, ilma et see mõjutaks kõnealuse määruse eesmärkide saavutamist:

▼B

- a) erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikest 1 ei nõuta tundra-põhjapõdralt (*Rangifer tarandus tarandus*) saadud liha ametliku kontrolli, kui tootja tarnib selle väikestes kogustes otse lõpptarbijale või kohalikesse jaemüügiettevõtetesse, kes tarnivad seda otse lõpptarbijale;
- b) erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikest 2 ei ole tapaeelne kontroll kohustuslik 1. maist kuni 30. septembrini üksikult tapetud hulkuvate põhjapõtrade puhul;
- c) erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 2 punktist c ja lõikest 3 võivad selle ülesande täitmiseks piisavat koolitust saanud tapamaja töötajad kooskõlas artikliga 14 kontrollida järgmist:
 - i) allkeha sisikond, v.a maks ja neerud;
 - ii) suguelundid;
 - iii) udar.

2. Erandina määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõikest 1 ei nõuta rabapüült (*Lagopus lagopus*) ja lumepüült (*Lagopus mutus*) saadud liha ametliku kontrolli, kui linnud on püütud püünistega Rootsi Norrbotteni, Västerbotteni ja Jämtlandi läänis ning Rootsi Dalarna lääni Älvdaleni vallas talvisel jahihooajal.

Artikkel 13

Konkreetsed miinimumnõuded veterinaarjärelevalve ametnikele, nende abidele ja pädevate asutuste määratud töötajatele

1. Veterinaarjärelevalve ametnikud, kes täidavad määruse (EL) 2017/625 artiklis 18 sätestatud ülesandeid, peavad vastama käesoleva määruse II lisa I peatükis sätestatud konkreetsetele miinimumnõuetele.

Erandina II lisa I peatüki punktides 1–6 sätestatud eeskirjadest võivad liikmesriigid kehtestada erieeskirju järgmiste isikute suhtes:

- a) osalise tööajaga töötavad veterinaarjärelevalve ametnikud, kes vastutavad väikeettevõtete kontrollimise eest või teevad ametlikku kontrolli ainult esmatootmises, eelkõige piimatootmisettevõtetes, ja väljaspool tapamaju toimuvaid tapaeelseid kontrolle, ning
- b) veterinaaria üliõpilased, kes on edukalt sooritanud eksami II lisa I peatüki punktis 3 osutatud valdkondade kohta ning töötavad ajutiselt tapamajas veterinaarjärelevalve ametniku juuresolekul.

▼B

2. Veterinaaridel, kes on veterinaarjärelevalve ametnikeks nimetatud juba enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, peavad olema piisavad teadmised käesoleva määruse II lisa I peatüki punktis 3 nimetatud valdkondades. Vajaduse korral tagab pädev asutus, et sellised teadmised saadakse pideva koolituse teel.

3. Veterinaarjärelevalve ametniku abid, kes täidavad määruse (EL) 2017/625 artiklis 18 sätestatud ülesandeid, peavad vastama käesoleva määruse II lisa II peatükis sätestatud konkreetsetele miinimumnõuetele.

4. Pädevate asutuste määratud töötajad, kes täidavad määruse (EL) 2017/625 artiklis 18 sätestatud ülesandeid, peavad vastama käesoleva määruse II lisa III peatükis sätestatud konkreetsetele miinimumnõuetele.

*Artikkel 14***Minimaalsed koolitusnõuded tapamajade töötajatele**

Tapamajade töötajaid, kes on abiks ametliku kontrolli ja muude määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõike 3 kohaste ametlike toimingute juures, tuleb koolitada pädevaid asutusi rahuldaval viisil. Samuti peavad nad vastama käesoleva määruse II lisa II peatükis sätestatud minimaalsetele koolitusnõuetele määral, mis on vajalik nende abiülesannete täitmiseks.

*Artikkel 15***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 14. detsembrist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

I LISA

**KONKREETSED ERANDID PÕHJAPÕDRALT (*RANGIFER TARANDUS*
TARANDUS) SAADUD LIHA KONTROLLIKS**

Artikli 12 lõikes 1 osutatud konkreetseid erandeid kohaldatakse üksnes järgmiste piirkondade suhtes:

a) Rootsis:

- i) Norrbotteni lään,
- ii) Västerbotteni lään,
- iii) Jämtlandi lään,
- iv) Västernorrlandi lään,
- v) Älvdaleni vald Dalarna läänis,
- vi) Nordanstigi, Hudiksvalli ja Söderhamni vald Gävleborgi läänis;

b) Soomes, nagu on lubatud 31. detsembril 2014:

- i) Lapimaa, v.a Kemi, Keminmaa ja Tornio vald,
- ii) Põhja-Pohjanmaa ja Kainuu maakond:
 - Kuusamo, Taivalkoski, Pudasjärvi, Suomussalmi ja Hyrynsalmi vald;
 - Oulu vallas: endise Yli-Ii valla ala ja Kiiminkijoki jõest põhja poole jääv endise Ylikiiminki valla ala;
 - Ii vallas: endise Kuivaniemi valla ala;
 - Puolanka ja Utajärvi vallas: Kiiminkijoki jõest põhja poole jäävad alad ja piirkondliku tähtsusega maantee nr 891 (Hyrynsalmi-Puolanka).

II LISA

**KONKREETSED MIINIMUMNÕUDED VETERINAARJÄRELEVALVE
AMETNIKELE, NENDE ABIDELE JA PÄDEVATE ASUTUSTE
MÄÄRATUD TÖÖTAJATELE**

I PEATÜKK

VETERINAARJÄRELEVALVE AMETNIKUD

1. Pädevad asutused võivad veterinaarjärelevalve ametnikuks määrata üksnes veterinaararste, kes on sooritanud punktis 3 sätestatud nõuetele vastava eksami.
2. Pädevad asutused peavad kehtestama veterinaarjärelevalve ametniku kohale kandideerijate eksami korra.
3. Eksam peab näitama teadmisi järgmistes valdkondades, olles spetsiaalselt suunatud veterinaarjärelevalve ametniku ülesannetele määral, mis sõltub veterinaararsti taustast ja kvalifikatsioonist, vältides seejuures kattumist eksamitega, millega kontrollitakse veterinaararstilt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ ⁽⁹⁾ artikli 38 lõike 3 kohaselt nõutavaid teadmisi ja oskusi:
 - a) siseriiklikud ja liidu õigusaktid, mis käsitlevad inimeste tervist, toiduohutust, loomade tervist, loomade heaolu ja farmatseutilisi aineid;
 - b) ühise põllumajanduspoliitika põhimõtted, turumeetmed, eksporditoetused ja pettuste avastamine, sh ülemaailmne kontekst: Maailma Kaubandusorganisatsiooni sanitaar- ja fütosanitaarmedeid käsitlev leping, *Codex Alimentarius*, Maailma Loomatervise Organisatsioon;
 - c) toidutöötlemist ja toidutehnoloogiat käsitlevad olulised tegurid;
 - d) heade tootmistavade ja kvaliteedijuhtimise põhimõtted, mõisted ja meetodid;
 - e) koristuseelne kvaliteedijuhtimine (head põllumajandustavad);
 - f) toiduhügieeni ja toiduohutuse edendamine ja kasutamine (head hügieenitavad);
 - g) ohuanalüüsi põhimõtted, mõisted ja meetodid;
 - h) HACCP-süsteemi põhimõtted, mõisted ja meetodid, HACCP-süsteemi kasutamine toiduainete tootmisahela kõikidel etappidel;
 - i) auditeerimine ja punktides a kuni h osutatud nõuetele vastavuse kontrollimine;
 - j) inimeste tervisega seotud, toidust põhjustatud ohtude ennetamine ja kontroll;
 - k) nakkuse ja mürgistuse populatsioonidünaamika;
 - l) diagnostiline epidemioloogia;
 - m) järelevalve- ja seiresüsteemid;
 - n) kaasaegsete katsemeetodite põhimõtted ja diagnostilised rakendused;
 - o) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, kui see on töövahendina asjakohane;
 - p) andmekäitlus ja biostatistika-alased rakendused;
 - q) inimestel toidust põhjustatud haiguste puhangute uuringud;

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutse-kvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

▼B

- r) transmissiivseid spongioosseid entsefalopaatiaid (TSEd) käsitlevad asjakohased aspektid;
- s) loomade heaolu tootmis-, transportimis- ja tapmisetapil;
- t) toiduainete tootmisega (sh jäätmekäitlusega) seotud keskkonnaküsimused;
- u) ettevaatuspõhimõtte ja tarbijate hoiakud;
- v) tootmisahelas töötavate isikute koolituse põhimõtted;
- w) loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad;
- x) pettusega seotud aspektid.

Kandidaadid võivad omandada nõutavad teadmised veterinaararsti põhikoolituse osana või pärast veterinaarstiks kvalifitseerumist koolituse või omandatud töökogemuse kaudu.

Kui pädevad asutused on veendunud, et kandidaat on omandanud kõik nõutavad teadmised ülikooliõpingute osana või kraadiõppele viiva jätkuhariduse, kutsealase töökogemuse või muu kvalifikatsiooni kaudu, loobuvad nad eksami sooritamise nõudest. Kui kandidaat on nõutavad teadmised osaliselt omandanud, korraldavad pädevad asutused kandidaadi tausta arvessevõtmiseks punktis 2 osutatud eksamitest erinevad eksamid.

4. Veterinaarjärelevalve ametnik peab olema valmis valdkondadevaheliseks koostööks.
5. Iga riiklik veterinaarjärelevalve ametnik peab enne iseseisvalt tööleasumist läbima vähemalt 200 tunnise katseajaga praktika. Veterinaariaõpingute ajal läbitud asjakohase koolituse võib katseaja hulka arvestada. Nimetatud perioodi jooksul peab katseajal olev ametnik töötama tapamajade, lihalõikusevõtete ja põllumajandusettevõtete ametis olevate veterinaarjärelevalve ametnike järelevalve all. Koolitus peab hõlmama heade hügieenitavade ja eelkõige HACCP-süsteemil põhinevate menetluste auditeerimist.
6. Veterinaarjärelevalve ametnik peab pideva täiendõppe ja erialakirjanduse kaudu täiendama oma teadmisi ja hoidma ennast kursis uute arengusuundadega punktis 3 osutatud valdkondades. Veterinaarjärelevalve ametnik peab võimaluse korral läbima iga-aastase täiendõppe.
7. Liikmesriigid peavad vastastikku tunnustama veterinaarjärelevalve ametnike eksameid, kui kutsetöötajad liiguvad piiriülelt või soovivad alustada tegevust teises liikmesriigis. Sel juhul tuleb eksamil piirduda valdkondadega, mis on töökohaliikmesriikides inimeste ja loomade tervise seisukohalt olulised, kuid mida päritoluliikmesriigi eksamid ei hõlma.

II PEATÜKK

VETERINAARJÄRELEVALVE AMETNIKE ABID

1. Veterinaarjärelevalve ametniku abi ülesandeid võivad täita ainult isikud, kes on läbinud koolituse ja sooritanud eksami punktis 5 sätestatud nõuete kohaselt.
2. Pädevad asutused peavad kehtestama punktis 1 osutatud eksamite korra. Nimetatud eksamitel osalemiseks peavad kandidaadid tõendama, et nad on saanud:
 - a) vähemalt 500 tundi koolitust, sh vähemalt 400 tundi praktilist koolitust, mis hõlmab punktis 5 osutatud valdkondi, ning
 - b) mis tahes vajalikku lisakoolitust, et võimaldada veterinaarjärelevalve ametnike abidel täita oma kohustusi asjatundlikult.

▼B

3. Punkti 2 alapunktis a osutatud praktiline koolitus peab toimuma tapamajades, ulukikäitlusettevõtetes ja/või lihalõikusettevõtetes veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all.
4. Koolitus ja eksamid peavad peamiselt käsitlema punast liha või linnuliha. Nendelt isikutelt, kes on läbinud koolituse ühes neist kahest kategooriast ja sooritanud eksami, tuleb teises kategoorias eksami sooritamiseks nõuda üksnes lühendatud koolituse läbimist. Koolitus ja eksam peavad vajaduse korral hõlmama looduslikke ulukeid, tehistingimustes peetavaid ulukeid ja jäneselisi.
5. Veterinaarjärelevalve ametnike abide koolitus peab hõlmama ja eksamid peavad kinnitama järgmiste valdkondade teadmisi:

a) põllumajandusettevõtted:

i) teoreetiline osa:

- taustateadmised seoses põllumajandusliku tootmise korralduse, tootmismeetodite, loomadega kauplemise rahvusvaheliste normidega;
- head karjakasvatustavad;
- põhiteadmised haigustest, eelkõige viiruste, bakterite ja parasiitide põhjustatud zoonoosidest;
- haiguste seire, ravimite ja vaktsiinide kasutamine ning ainejääkide kontroll;
- hügieeni- ja tervisekontroll;
- loomade heaolu põllumajandusettevõttes ja transpordi ajal;
- hoonete, põllumajandusettevõtete ja üldised keskkonnanõuded;
- asjakohased õigus- ja haldusnormid;
- tarbijate hoiakud ja kvaliteedikontroll;

ii) praktiline osa:

- eri tüüpi ja erinevaid kasvatusmeetodeid kasutavate ettevõtete külastamine;
- tootmisettevõtete külastamine;
- loomade peale- ja mahalaadimise jälgimine;
- laboriesitlused;
- veterinaarkontrollid;
- dokumenteerimine;

b) tapamajad, ulukikäitlusettevõtted ja lihalõikusettevõtted:

i) teoreetiline osa:

- taustateadmised seoses lihatööstuse korralduse, tootmismeetodite, toiduga kauplemise ja rahvusvaheliste normide ning tapa- ja lihalõikustehnoloogiaga;
- põhiteadmised hügieenist ja headest hügieenitavadest, eelkõige tööstushügieenist, tapa-, lõikus- ja ladustamishügieenist ja tööhügieenist;
- põhiteadmised HACCP-süsteemist ja sellel põhinevate menetluste auditeerimisest;
- loomade heaolu mahalaadimisel pärast transporti ja tapamajas;

▼B

- põhiteadmised tapetud loomade anatoomiast ja füsioloogiast;
- põhiteadmised tapetud loomade patoloogiast;
- põhiteadmised tapetud loomade patoloogilisest anatoomiast;
- asjakohased teadmised TSEdest ning muudest tähtsatest zoonoosidest ja zoonootilise toimega mõjuritest, samuti olulistest loomataudidest;
- loomade tapmise ja värsket liha kontrolli, inspekteerimise, ettevalmistamise, pakendamise, pakkimise ja transpordi viiside ja korra tundmine;
- põhiteadmised mikrobioloogiast;
- tapaeelne kontroll;
- proovide võtmine ja analüüsimine *Trichinella* tuvastamiseks;
- tapajärgne kontroll;
- haldusülesanded;
- teadmised asjakohastest õigus- ja haldusnormidest;
- proovivõtukord;
- pettusega seotud aspektid;

ii) praktiline osa:

- loomade identifitseerimine;
- vanusekontrollid;
- tapetud loomade kontrollimine ja hindamine;
- tapaeelne kontroll tapamajas;
- tapajärgne kontroll tapamajas või ulukikäitlusettevõttes;
- proovide võtmine ja analüüsimine *Trichinella* tuvastamiseks;
- loomaliigi määramine looma iseloomulike osade põhjal;
- tapetud loomade muutunud osade identifitseerimine ja hindamine;
- hügieenikontroll, sh. heade hügieenitavade ja HACCP-süsteemil põhinevate menetluste auditeerimine;
- tapaeelse kontrolli tulemuste registreerimine;
- proovide võtmine;
- liha jälgitavus;
- dokumenteerimine, nt toiduahelat käsitleva teabe hindamine ja päringute tegemine registrites.

6. Pädevad asutused võivad otsustada vähendada koolitust ja eksameid järgmistes osades:

- a) teoreetiline osa, kui veterinaarjärelevalve ametniku abi tõendab, et tal on piisav haridus käesoleva peatüki punkti 5 alapunkti a alapunktis i või alapunkti b alapunktis i sätestatud loetelupunktides nimetatud valdkondades;
- b) praktiline osa, kui veterinaarjärelevalve ametniku abi tõendab, et tal on piisav töökogemus käesoleva peatüki punkti 5 alapunkti a alapunktis ii või alapunkti b alapunktis ii sätestatud loetelupunktides nimetatud valdkondades.

▼B

7. Veterinaarjärelevalve ametniku abi peab olema valmis valdkondadevaheliseks koostööks.
8. Veterinaarjärelevalve ametnike abid peavad pideva täiendõppe ja erialakirjanduse kaudu täiendama oma teadmisi ja hoidma ennast kursis uute arengusuundadega. Veterinaarjärelevalve ametniku abi peab võimaluse korral läbima iga-aastase täiendõppe.
9. Kui veterinaarjärelevalve ametnike abid teostavad üksnes proovide võtmist ja analüüsi seoses *Trichinella* tuvastamise ja mikrobioloogiliste kriteeriumidega, on pädevatel asutustel vaja üksnes tagada, et nad saavad piisava koolituse nimetatud ülesannete täitmiseks.
10. Liikmesriigid peavad vastastikku tunnustama veterinaarjärelevalve ametnike abide eksameid, kui kutsetöötajad liiguvad piiriülevalt või soovivad alustada tegevust teises liikmesriigis. Sel juhul tuleb eksamil piirduda valdkondadega, mis on töökohaliikmesriikides inimeste ja loomade tervise seisukohalt olulised, kuid mida päritoluliikmesriigi eksamid ei hõlma.

III PEATÜKK**PÄDEVATE ASUTUSTE MÄÄRATUD TÖÖTAJAD**

1. Pädevad asutused võivad ametisse määrata ainult töötajaid, kes on läbinud koolituse ja sooritanud eksami käesoleva peatüki punktis 5 sätestatud nõuete kohaselt.
2. Pädevad asutused peavad kehtestama punktis 1 osutatud eksami korra. Nimetatud eksamil osalemiseks peavad kandidaadid tõendama, et nad on saanud:
 - a) vähemalt 500 tundi koolitust, sh vähemalt 400 tundi praktilist koolitust, mis hõlmab punktis 5 osutatud valdkondi, ning
 - b) mis tahes vajalikku lisakoolitust, et võimaldada pädevate asutuste määratud töötajatel täita oma kohustusi asjatundlikult.
3. Punkti 2 alapunktis a osutatud praktiline koolitus peab toimuma lihalõikuseettevõtetes veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all.
4. Koolitus ja eksamid peavad peamiselt käsitlema punast liha või linnuliha. Nendelt isikutelt, kes on läbinud koolituse ühes neist kahest kategooriast ja sooritanud eksami, tuleb teises kategoorias eksami sooritamiseks nõuda üksnes lühendatud koolituse läbimist. Koolitus ja eksam peavad vajaduse korral hõlmama looduslikke ulukeid, tehistingimustes peetavaid ulukeid ja jäneselisi.
5. Pädevate asutuste määratud töötajate koolitus peab hõlmama ja eksamid peavad kinnitama järgmiste valdkondade teadmisi seoses lihalõikuseettevõttega:
 - i) teoreetiline osa:
 - taustateadmised seoses lihatööstuse korralduse, tootmismeetodite, toiduga kauplemise rahvusvaheliste normide ja lihalõikustehnoloogiaga;
 - põhjalikud teadmised hügieenist ja headest hügieenitavadest, eelkõige tööstushügieenist, lõikus- ja ladustamishügieenist ja tööhügieenist,
 - põhjalikud teadmised HACCP-süsteemist ja sellel põhinevate menetluste auditeerimisest;
 - asjakohased teadmised TSEdest ning muudest tähtsatest zoonoosidest ja zoonootilise toimega mõjuritest;
 - värske liha ettevalmistamise, pakendamise, pakkimise ja transpordi viiside ja korra tundmine;

▼B

- põhiteadmised mikrobioloogiast;
 - haldusülesanded;
 - teadmised asjakohastest õigus- ja haldusnormidest;
 - proovivõtukord;
 - pettusega seotud aspektid;
- ii) praktiline osa:
- tapetud loomade kontrollimine ja hindamine;
 - hügieenikontroll, sh heade hügieenitavade ja HACCP-süsteemil põhinevate menetluste auditeerimine;
 - proovide võtmine;
 - liha jälgitavus;
 - dokumenteerimine.
6. Pädevad asutused võivad otsustada vähendada koolitust ja eksameid järgmistes osades:
- a) teoreetiline osa, kui pädevate asutuste määratud töötaja tõendab, et tal on piisav haridus käesoleva peatüki punkti 5 alapunktis i sätestatud loetelupunktides nimetatud valdkondades;
 - b) praktiline osa, kui pädevate asutuste määratud töötaja tõendab, et tal on piisav töökogemus käesoleva peatüki punkti 5 alapunktis ii sätestatud loetelupunktides nimetatud valdkondades.
7. Pädevate asutuste määratud töötajad peavad olema valmis valdkondadevaheliseks koostööks.
8. Pädevate asutuste määratud töötajad peavad pideva täiendõppe ja erialakirjanduse kaudu täiendama oma teadmisi ja hoidma ennast kursis uute arengusuundadega. Pädevate asutuste määratud töötajad peavad võimaluse korral läbima iga-aastase täiendõppe.
9. Liikmesriigid peavad vastastikku tunnustama pädevate asutuste määratud töötajate eksameid, kui kutsetöötajad liiguvad piiriüleselt või soovivad alustada tegevust teises liikmesriigis. Sel juhul tuleb eksamil piirduda valdkondadega, mis on töökohaliikmesriikides inimeste ja loomade tervise seisukohalt olulised, kuid mida päritoluliikmesriigi eksamid ei hõlma.